

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 13 0 К 006064 23 Кж
Бања Лука, 04.07.2024. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске, у саставу судија Обрена Бужанина као предсједника вијећа, Светлане Марић и др Вељка Икановића као чланова вијећа, уз учешће записничарке Љиљане Оцвирек, у кривичном предмету оптуженог Н.Б. због кривичног дјела угрожавање јавног саобраћаја из члана 402. став 4. у вези са ставом 1. и 2. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о жалбама окружног јавног тужиоца из Добоја и браниоца оптуженог, адвоката Горана Благојевића из Шамца, изјављеним против пресуде Окружног суда у Добоју број 13 0 К 006064 20 К од 10.11.2022. године, у сједници вијећа одржаној дана 04.07.2024. године је донио

ПРЕСУДУ

Одбијају се као неосноване жалбе окружног јавног тужиоца из Добоја и браниоца оптуженог Н.Б. и потврђује пресуда Окружног суда у Добоју број 13 0 К 006064 20 К од 10.11.2022. године.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Добоју број 13 0 К 006064 20 К од 10.11.2022. године, оптужени Н.Б. је оглашен кривим због кривичног дјела угрожавање јавног саобраћаја из члана 402. става 4. у вези са ставом 1. и 2. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 64/17, 104/18, 15/21, 89/21 и 73/23, надаље у тексту: КЗ РС) и на основу истог законског прописа и члана 46. став 1. КЗ РС, осуђен на казну затвора у трајању од 3 (три) године, те му је на основу члана 51. став 1. КЗ РС, изречена казна одузимања возачке дозволе у трајању од 3 (три) године, рачунајући од правоснажности пресуде, с тим да се вријеме проведено на издржавању казне затвора не урачунава у ову казну. Истом пресудом је на основу члана 99. став 1. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21, надаље у тексту: ЗКП РС), оптужени обавезан да плати трошкове поступка у износу од 2.192 КМ и на име паушала износ од 150 КМ, све у року од шест мјесеци по правоснажности пресуде, а на основу члана 108. став 3. ЗКП РС, оштећени Б.Т. је упућен са имовинскоправним захтјевом на парнични поступак.

Против те пресуде, жалбе су благовремено изјавили, окружни јавни тужилац из Добоја и бранилац оптуженог, адвокат Горан Благојевић из Шамца. Тужилац је жалбу изјавио због одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи у одлуци о кривичној санкцији тако да се оптуженом изрекне казна затвора у

дужем временском трајању. Бранилац је жалбу изјавио због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, битних повреда одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона и одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Суд је испитао побијану пресуду сходно члану 320. ЗКП РС, по свим наводима жалби и по службеној дужности да ли је повријеђен Кривични законик на штету оптуженог, имајући у виду стање предметних списа, па је одлучио као у изреци ове пресуде из разлога који слиједе.

У жалби се као основи побијања пресуде, наводе „битне повреде одредаба кривичног поступка и повреда Кривичног закона“, али се не конкретизује ниједна од тих повреда, прописаних чланом 311. и 312. ЗКП РС, нити се неке од тих повреда образлаже. У жалби се наводе само разлози због којих одрана сматра да је чињенично стање побијаном пресудом погрешно и непотпуно утврђено, као и да је оптужени престрого кажњен. Тако се у жалби наводи да првостепени суд није цијенио све изведене доказе појединачно и у међусобној вези и да је погрешно оцијенио исказе свједока З.Ј. и Д.Р. и на основу њихових изјава погрешно утврдио да у возилу оптуженог није био присутан као сувозач и очевидац предметне саобраћајне незгоде Ј.Ј. Жалилац замјера суду што је изјаве ових полицијских службеника оцијенио истинитим, наводећи да нису били саслушани током истраге и да нису наведени у записнику о увиђају, те да суд није образложио које су службене радње вршили и јесу ли о истим сачинили службене забиљешке. Жалилац сматра да је након изјава ових свједока - да познају свједока Ј.Ј. и да га нису видјели на мјесту незгоде, нужно било провести радњу препознавања и суочавања ових свједока са свједоком Ј.Ј.. Тиме што нису проведене ове доказне радње, жалилац сматра да је учинио битну повреду одредба кривичног поступка, али не наводи ни једну од одредби члана 311. став 1. ЗКП РС, којима су прописане апсолутно битне повреде поступка, нити неку другу одредбу ЗКП РС, коју суд није примијенио или ју је погрешно примијенио, а то је утицало на законито и правилно доношење пресуде, што би предствљало релативно битну повреду поступка из члана 311. став 2. ЗКП РС. Стога се овако неаргументовани и паушални приговори жалбе, у погледу битних повреда поступка, показују неоснованим. Како се суштински овим приговорима оспорава правилност чињеничне основе побијане пресуде, овај их је суд имао у виду приликом испитивања побијане пресуде по том жалбеном основу.

С тим у вези жалилац очигледно губи из вида да не постоји законска обавеза, већ само законска могућност да суд изјаве свједока провјери, вршењем радњи препознавања лица или ствари, као и суочавањем свједока, сходно члану 150. ЗКП РС, о чему суд одлучује самоиницијативно или по приједлогу страна у поступку, зависно од околности сваког конкретног случаја. Изостанак радње препознавања или суочавања свједока у конкретном случају, између свједока З.Ј. и Д.Р. с једне стране и свједока Ј.Ј. с друге стране, не представља ни битну повреду одредба кривичног поступка из члана 311. став 2. у вези са чланом 150. ЗКП РС, на коју жалилац настоји упутити, нити је због тога чињенично стање у овом предмету погрешно или непотпуно утврђено, како то жалилац настоји приказати. С тим у вези у жалби нетачно тврди да у записнику о увиђају нису наведени полицијски службеници З.Ј. и Д.Р., који су саслушани као свједоци на главном претресу, јер се у записнику о увиђају ПС Шамац број 15-3/01-28/19 од 01.12.2019. године (на страни 2.) управо наводи да су лице мјеста предметне саобраћајне несреће обезбјеђивали, до доласка увиђајне патроле полицијски службеници ПС Шамац З.Ј. и Д.Р.. Уз то се у образложењу побијане пресуде износе садржаји исказа ових свједока,

који су уз остало навели и кад и ко их је од надлежних у ПС Шамац, упутио да обезбјеђују лице мјеста саобраћајне несреће, те су описали гдје су и у каквом стању затекли оштећеног и оптуженог, кога су још ту затекли и које су предмете и трагове уочили. Стога у побијаној пресуди нису изостали наводи о службеним радњама које су ови полицијски службеници предметне прилике обављали, како се то у жалби браниоца неосновано наводи.

Уз то, наводи жалбе браниоца да првостепени суд није извршио оцјену свих изведених доказа, на начин прописан члана 295. став 2. ЗКП РС, немају упориште у садржају побијане пресуде, у чијем су образложењу изнесени битни садржаји свих изведених доказа и извршена њихова свестрана садржајна анализа и савјесна оцјена, те је првостепени суд, управо на основу такве оцјене доказа, извео правилне закључке о несумњивој доказаности свих битних навода оптужнице – да је предметне прилике оптужени као возач у јавном саобраћају, кршећи саобраћајне прописе из члана 177. став 1., члана 44. став 1. и члана 27. Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ (возећи у алкохолисаном стању са 1,79 промила алкохола у крви, недозвољеном брзином и на небезбједном одстојању од десне ивице коловоза и бициклисте који се кретао испред његовог возила), тако угрозио јавни саобраћај да је довео у опасност живот људи и узроковао саобраћајну несрећу, у којој је возилом ударио у бициклисту, услед чега је бициклиста задобио смртоносне повреде и на тај начин, ближе описан у изреци побијане пресуде, учинио кривично дјело из члана 402. став 4. у вези са ставом 1. и 2. КЗ РС. О томе су у образложењу пресуде (на странама од 4. до 19.) изнесени јасни, потпуни и за овај суд у свему прихватљиви разлози, са којима жалилац очигледно не кореспондира кад побија чињеничне и правне закључке првостепеног суда, па га овај суд на те разлоге из пресуде и упућује, као мјеродавне и за одговор на ове жалбене приговоре. Како с тим у вези у жалби браниоца нису изнесени прихватљиви аргументи, а ни понуђени нови докази, то се показују неоснованим приговори ове жалбе, изјављени по основу погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и повреде Кривичног законика.

По наводима жалбе браниоца, до погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, а посљедично томе и до погрешне примјене Кривичног законика, дошло је због погрешне оцјене првостепеног суда да су истинити и прихватљиви искази свједока З.Ј. и Д.Р., као и налаз и мишљење вјештака Душка Рађеновића, за разлику од исказа свједока Ј.Ј. и оптуженог, као и налаз и мишљење вјештака Цвијетина Лекића, у дијелу који се заснива на исказима ових свједока. Околност на којој жалилац с тим у вези инсистира – да полицијски службеници З.Ј. и Д.Р. нису саслушани као свједоци у току истраге, не доводи у сумњу оцјену првостепеног суда да су њихови искази вјеродостојни. Они су као свједоци саслушани на главном претресу по наредби суда, који је одлуку о њиховом саслушању донио ради провјере исказа свједока Ј.Ј. (који је тврдио да је био сапутник у возилу оптуженог и очевидац саобраћајне несреће), пошто је његов исказ био у супротности са подацима из увиђајне документације, у којој он није евидентиран као очевидац предметне саобраћајне несреће, а наведени полицијски службеници су евидентирани као службена лица која су обезбјеђивала мјесто на којем је до несреће дошло. О томе је првостепени суд дао јасне разлоге у образложењу своје пресуде (на странама 11. и 12.), као и разлоге који су га определијели у оцјени да су искази ових свједока вјеродостојни, за разлику од исказа свједока Ј.Ј.. Суд је дао у свему прихватљиве разлоге (на страни 13.) због којих није прихватио ни наводе одбране и исказ оптуженог као свједока, те онај дио налаза и мишљења вјештака Цвијетина Лекића, који је заснован на изјави оптуженог и свједока Ј.Ј., а не само на доказима објективне природе. Суд није

прихватио као реалне и истините исказе свједока З.Ј. и Д.Р., само зато што су полицијски службеници, како то жалбом бранилац настоји приказати, губећи из вида да су ови свједоци дали сагласне исказе и да су њихови искази поткријепљени и доказима објективне природе. Они су описали стање које су затекли по изласку на лицу мјеста саобраћајне несреће и навели да су поред оптуженог затекли и оштећеног, који је лежао тешко повријеђен у шибљу поред пута, те неколицину људи који су се у међувремену ту окупили, а нико од њих није био очевидац саобраћајне несреће (што би они обавезно евидентирали), нити су међу њима видјели Ј.Ј., којег су од раније кроз свој посао познавали, као лице проблематичног понашања и против којег су подношене пријаве због ремећења јавног реда и мира у алкохолисаном стању. Раније саслушани свједок Ј.Ј. је навео да је био у кафани зв. Читаоница и тамо срео оштећеног С.Т. и оптуженог Н.Б., па након што се оштећени одвезао бициклом, он је сјео у возило са оптуженим да га овај одвезе кући, да би убрзо, након што су возилом прешли само око 150 метара, у једној кривини наишли на бициклисту, који се кретао око 1,5 метара од десне ивице пута и да је он успио само викнути возачу да пази, кад је возило већ ударило у бицикл, а бициклиста пао, прво на возило, а онда у шипражје поред пута. Навео је да им је из супротног правца у сусрет долазило возило са јаким свјетлима, која су их заслијепила. Овим је потврдио наводе оптуженог који је свједочећи на главном претресу у корист властите одбране, тврдио да због тог засљепљивања није могао видјети бициклисту испред себе. У ситуацији кад нико од присутних полицијских службеника, или неколицине других људи који су се окупили на мјесту гдје се догодила саобраћајна несрећа, није констатовао присуство Ј.Ј., нити је он као очевидац наведен у увиђајној документацији, првостепени суд је основано његов исказ сматрао неприхватљивим и срачунатим да помогне оптуженом, који је у свом свједочењу навео да због наилазећег возила са упаљеним дугим свјетлима, није могао видјети оштећеног. Како ови наводи оптуженог, немају упориште у изведеним доказима, посебно оним објективне природе, по којима су оба вјештака утврдила довољну прегледност пута и могућност уочавања бициклисте (било као тамна или донекле видљива појава на путу), па у свему ни у исказу свједока Ј.Ј., по чијим је наводима он, истина касно али ипак учио бициклисту и стигао реаговати, док оптужени уопште није реаговао на појаву бициклисте, ни измицањем ауа, ни кочењем. Овакво понашање оптуженог не одговара ситуацији кад је возач заслијепљен свјетлима наилазећег возила, када је и по изјашњењима вјештака саобраћајне струке, очекивано да би возач реаговао аутоматским кочењем. Ако се уз то има у виду да се саобраћајна несреће десила у благој кривини, а не на правој дионици пута, то додатно смањује могућност таквог засљепљивања оптуженог свјетлима наилазећег возила, какво су описали он и свједок Ј.Ј.. За разлику од жалиоца, све је то првостепени суд очигледно имао у виду, приликом оцјене исказа оптуженог и свједока Ј.Ј., као и осталих изведених доказа.

Уз то, када оспорава правилност утврђеног чињеничног стања, жалилац нералан значај придаје изјавама свједока Ј.Ј. и оптуженог, губећи из вида доказну вриједност несумњивих објективних доказа, како предмета и трагова, који су пронађени на лицу мјеста саобраћајне несреће и верификовани у неоспореној увиђајној документацији, тако и тјелесних повреда које је оштећени задобио и од којих је преминуо, према неспорној медицинској документацији, те степена алкохолисаности оптуженог, због којег је предметне прилике био неспособан за безбједну вожњу. Сви ови докази објективне природе били су основ за израду налаза и мишљења вјештака саобраћајне и медицинске струке, уз чију је савјесну оцјену суд правилно утврдио све чињенице, одлучне за постојање кривичног дјела угрожавање јавног саобраћаја из члана 402. став 4. у вези са

ставом 1. и 2. КЗ РС и кривичне одговорности оптуженог као извршиоца тог дјела, што наводи жалбе браниоца нису успјели довести у сумњу.

Наиме, када тврди супротно, жалилац губи из вида да је по налазима оба вјештака саобраћајне струке, на предметној дионици пута оптужени могао уочити сноп свјетла наилазећих возила из супротног смјера на раздаљини од 100 до 120 метара, а катадиоптера, који су несумњиво постојали на педалама бицикла, на удаљености од 90 до 100 метара, тако да ни једна од ових појава за њега објективно није могла представљати изненађење. Уз то, оштећења на возилу (десног фара, десног угла предњег вјетробранског стакла и дијела крова изнад врата сувозача), настала у саобраћајној несрећи, као и оштећења на задњем точку бицикла, те пронађени трагови на коловозу, упутили су првостепени суд на правилне закључке о положају бициклисте прије судара и његовом кретању у зони од 0,5 до 1 метар од десне ивице коловоза, како је то утврдио и вјештак Душко Рађеновић. У случају да је бициклиста био на већој удаљености од 1 метра (1, 3 метра како је утврдио вјештак Цвијетин Лекић, а 1,5 метара како је навео свједок Ј.Ј.), тад би до удара у задњи точак бицикла дошло више средишњим, а не крајњим десним дијелом возила (у предјелу десног фара који је тада оштећен) и оштећени би био набачен ближе средишњем дијелу возила и вјетробранског стакла, (гдје нису нађена оштећења), а оштећени би потом био одбачен на коловоз испред возила (гдје није пао), а не би био набачен на крајњи десни дио возила и ударио у десни угао вјетробранског стакла, те крова изнад врата сувозача (гдје су утврђена оштећења на возилу настала од удара бициклисте), чему одговара и његов одбачај на десну страну поред пута, гдје је и затечен по доласку полицијских службеника и санитетске службе. С тим у вези је првостепени суд изнио јасне и прихватљиве разлоге у својој пресуди (на страни 13, пасус 4) и закључио да оштећења која су настала на возилу у моменту судара, те пронађене крхотине стакла, пластике и обућа, сконцентрисани у појасу до 1 метар од десне ивице коловоза, чине прихватљивим налаз вјештака Душка Рађеновића да се бициклиста кретао у појасу од 0,5 до 1 метра од десне ивице коловоза. Стога је оцијењен прихватљивим и налаз вјештака Цвијетина Лекића да се оптужени кретао брзином од 47,7 км/ч, јер је ову брзину утврдио управо на основу даљине одбачаја бицикла у ком би бициклиста био одбачен испред возила, што се несумњиво није догодило и нема упориште у неспорним објективним доказима, а ни исказима саслушаних свједока, по којима су они тешко повријеђеног оштећеног, затекли поред пута, десно у шипражју. За разлику од овог вјештака, свој стручни налаз и мишљење вјештак Душко Рађеновић је дао на основу пронађених објективних доказа и по објективним показатељима, при чему је узимао у обзир оне техничке параметре који су за оптуженог били најповољнији, што и јесте начелни принцип приликом утврђивања чињеница које иду на терет или у корист оптуженог.

Због свега наведеног, овај суд налази да наводи жалбе браниоца, нису успјели довести у сумњу правилност утврђеног чињеничног стања, па ни примијењеног Кривичног законика, јер дјело, за које је оптужени оглашен кривим, садржи све битне елементе кривичног дјела угрожавање јавног саобраћаја из члана 402. став 4. у вези са ставом 1. и 2. КЗ РС.

Испитујући одлуку о казни по свим наводима жалби браниоца и окружног јавног тужиоца, овај суд је утврдио да казном затвора од три године, није повријеђен Кривични законик на штету оптуженог и да је првостепени суд имао у виду и правилно цијенио све околности, релевантне за одмјеравање казне, како сврху кажњавања и прописану казну затвора за предметно кривично дјело чланом 402. став 4. КЗ РС (од три до петнаест

година), тако и све околности које су утврђене као олакшавајуће и отежавајуће на страни оптуженог, те правилно закључио да је казна затвора од три године потребна и довољна казна оптуженом за учињено дјело. То што је оптужени предметну саобраћајну несрећу узроковао кршећи више саобраћајних прописа, јер је возио у стању алкохолисаности већој од 1,5 промила алкохола у крви, непрописном брзином и на недовољном растојању од десне ивице коловоза и бициклисте, којег је возилом сустигао, првостепени суд је придао адекватан отежавајући значај, имајући очигледно у виду, како утврђени степен аклохолисаности, који је незнатно већи од оног који предствала обиљежје тежег облика кривичног дјела угрожавање јавног саобраћаја из члана 402. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС, тако и да алкохолисаност сама по себи никад није једини и непосредни узрок саобраћајне несреће, већ је то с њом повезано кршење неког другог саобраћајног прописа, или више њих. Стога овај суд налази да се жалбом тужиоца овој околности придаје нереално велик значај. Једнако се жалбама придаје нереалан значај утврђеним пропустима бициклисте у погледу непосједовања све прописане опреме за боље уочавање у саобраћају, тако што бранилац сматра да овој околности која је вреднована као олакшавајућа на страни оптуженог, није дат већи значај, док тужилац очигледно има супротно мишљење и сматра да је прецијењен њен значај. Једнако нереално се од стране оба жалиоца оцјењују и друге утврђене олакшавајуће околности на страни оптуженог. Тако бранилац неосновано сматра да првостепени суд није придао довољан значај, а окружни јавни тужилац да је придао превелик значај, ранијој неосуђиваности оптуженог и његовим другим личним приликама. При том бранилац губи из вида да је управо због ове олакшавајуће околности и претходно наведеног доприноса оштећеног, и поред постојања отежавајућих околности, оптуженом одмјерена казна затвора од три године, што је законом прописана минимална казна за предметно кривично дјело. Када се наиме ранија неосуђиваност, доведено у везу са старијом животном доби оптуженог, то представља олакшавајућу околност, како је правилно утврдио првостепени суд и овој околности придао реалан значај, као и осталим утврђеним олакшавајућим и отежавајућим околностима, те правилно одмјерио оптуженом казну затвора од три године, реално очекујући да ће се извршењем ове казне, уз казну одузимања возачке дозволе у трајању од три године, остварити сврха кажњавања, како са аспекта специјалне, тако и опште превенције, што наводи жалби нису успјели довести у сумњу.

Због свега наведеног је утврђено да не постоје разлози због којих се побија првостепена пресуда и да истом није повријеђен Кривични законик на штету оптуженог, па је одлучено као у изреци ове пресуде, на основу члана 327. ЗКП РС.

Записничарка
Љиљана Оцвирек

Предсједник вијећа
Обрен Бужанин

Тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић